

Riigikogu majanduskomisjon
majanduskomisjon@riigikogu.ee

Meie 29.05.2025 nr 1-9/2095-1

Muudatusettepanekud Riigikogu menetluses oleva TKS § 4 muutmise osas

Austatud Riigikogu majanduskomisjon

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) teeb Riigikogu menetluses olevale eelnõule (tarbijakaitseseaduse § 4 muutmise seadus) 624 SE järgmised muudatusettepanekud:

- 1. Muuta eelnõu pealkiri ning sõnastada see järgmiselt: „Tarbijakaitseseaduse muutmise seadus“.**

Selgitus: muudatuste tegemine on vajalik tulenevalt sellest, et muudatusettepanekute kohaselt tehakse muudatusi ka teistes tarbijakaitseseaduse (TKS) sätetes (tarbijavaidluste komisjoni tööd puudutavad sätted), mitte üksnes TKS §-s 4.

- 2. Täiendada eelnõu § 1 punktis 8 esitatud lõike 9 teist lauset pärast sõna „jooksul“ sõnadega „mis ei või olla lühem kui 14 kalendripäeva tahteavalduse kättesaamisest arvates,“.**

Selgitus: eelnõus tuuakse sõnaselgelt välja, et kui kaupleja teeb tarbijale arveedastusviisi muutmise ettepaneku, peab kaupleja määrama tarbijale vähemalt 14 kalendripäevase aja, mille jooksul saab tarbija pöörduda kaupleja poole, kui ta ei ole arveedastusviisi muutmisega nõus.

- 3. Sõnastada eelnõu § 1 punkt 8 (võttes arvesse ka muudatusettepanekut nr 2) järgmiselt:**

„8) paragrahvi täiendatakse lõigetega 9 ja 9¹ järgmises sõnastuses:

„(9) Võlaõigusseaduse kohase kestvuslepingu puhul võib tarbija enda valitud arveedastusviisi igal ajal muuta. Kui kaupleja teeb tarbijale arveedastusviisi muutmise ettepaneku, loetakse tarbija sellega nõustunuks, kui ta ei ole kaupleja sellesisulises tahteavalduses ette nähtud tähtaja jooksul, mis ei või olla lühem kui 14 kalendripäeva tahteavalduse kättesaamisest arvates, teatanud, et ta ei ole muudatusega nõus. Kaupleja on kohustatud tarbijat vaikimise tagajärgedest teavitama.

„(9¹) Kui kaupleja soovib tarbijale teha ettepaneku kasutada paberarve saamise asemel muud arveedastusviisi, tuleb tal vastavasisuline tahteavaldus teha posti teel.“;

Selgitus: eelnõus reguleeritakse selgelt, et kui kaupleja teeb tarbijale ettepaneku kasutada paberarve asemel muud arveedastusviisi, tuleb vastav pakkumine teha tarbijale posti teel ehk kasutades sama viisi, kuidas tarbija on seni arveid saanud.

4. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 9 järgmises sõnastuses:

„9) paragrahvi 36 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „vahelisele“ sõnadega „kaupade müügi- või teenuse osutamise“;“.

Selgitus: muudatuse tegemine on vajalik, et tagada direktiivi 2013/11/EL¹ artikli 11 lõike 1 punkti b korrektne ülevõtmine Eesti õigusesse, kuivõrd kõnealune säte ei ole Eesti õigusesse korrektselt üle võetud. Sellest lähtudes kitsendatakse TKS-i § 36 lõike 3 sõnastust selliselt, et kohaldatava õiguse küsimus saab tekkida üksnes kaupade müügi- või teenuse osutamisega seotud vaidlustes. Seega kitsendatakse komisjoni pädevust võrreldes kehtiva regulatsiooniga.

TKS-i § 36 lõike 3 sõnastuse kitsendamisega tagatakse direktiivi 2013/11/EL artikli 11 lõike 1 punkti b korrektne ülevõtmine Eesti õigusesse. Muus osas jääb lõike 3 sõnastus samaks võrreldes kehtiva regulatsiooniga.

5. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) seaduse 6. peatükk muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6. peatükk Tarbijavaidluste komisjon

1. jagu Üldsätted

§ 40. Tarbijavaidluste komisjoni staatus

(1) Tarbijavaidluste komisjon (edaspidi *komisjon*) on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti juures tegutsev käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 nimetatud lepingulisi vaidlusi (edaspidi *tarbijavaidlusasi*) kohtuväliselt lahendav üksus.

(2) Komisjon on sõltumatu ja erapooletu. Komisjoni ülesanne on lahendada tarbijavaidlusasi õigesti, võimalikult lihtsalt, kiirelt ja väikeste kuludega.

(3) Komisjon ei lahenda järgmisi tarbijavaidlusasju:

- 1) käesoleva seaduse § 28 lõikes 5 nimetatud vaidlused;
- 2) vaidlused, mis on seotud surmajuhtumist, kehavigastusest või tervisekahjustusest tuleneva kahjunõudega;
- 3) vaidlused, mille kohtuvälise lahendamise kord on ette nähtud teistes seadustes.

(4) Tarbijavaidlusasja menetlusosalised on tarbija ja kaupleja (edaspidi käesolevas peatükis *ka pool* või *pooled*).

(5) Komisjonile kohaldatakse riigivastutuse seaduse § 15 lõike 2 punkti 1.

§ 41. Komisjoni koosseis

(1) Komisjonil on juhtliikmed ja kaasistujad (edaspidi koos *komisjoni liikmed*).

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/11/EL, 21. mai 2013, tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta

(2) Komisjoni juhtliikmed määrab viieks aastaks avaliku konkursi alusel valdkonna eest vastutav minister.

(3) Komisjoni juhtliikmete hulgast määrab valdkonna eest vastutav minister komisjoni juhataja.

(4) Komisjoni kaasistujad on mittetulundusühingute seaduses sätestatud alusel ja korras asutatud kauplejate huve esindavate ettevõtlus- või kutseliitude ja käesoleva seaduse §-s 19 nimetatud tarbijate huve esindavate tarbijaühenduste esindajad või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti teenistujad (edaspidi koos *komisjoni kaasistuja*).

(5) Komisjoni kaasistujad määrab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor käskkirjaga neljaks aastaks.

(6) Komisjoni kaasistujate volituste ennetähtaegse lõpetamise otsustab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor käesoleva seaduse § 41² lõikes 2 nimetatud taotluse alusel.

(7) Komisjoni liikmel, kes osaleb komisjoni koosseisus tarbijavaidlusasja läbivaatamisel ja lahendamisel, on hääleõigus.

§ 41¹. Nõuded juhtliikmele

(1) Komisjoni juhtliikmeks nimetatakse isik:

- 1) kes on omandanud õiguse õppesuunal vähemalt riiklikult tunnustatud magistrikraadi, sellele vastava kvalifikatsiooni Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28 lõike 2² tähenduses või välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni, mis vastab riiklikult tunnustatud magistrikraadile;
- 2) kes tunneb tarbijaõigust ja lepinguõigust ning kellel on teadmised või oskused tarbijavaidluse kohtuvälise või kohtuliku lahendamise alal;
- 3) kes oskab eesti keelt vähemalt C1-tasemel;
- 4) kes on kõrgete kõlbeliste omadustega;
- 5) kellel ei ole kehtivat karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 6) kes ei ole kohtuniku, komisjoni juhtliikme, notari või kohtutäituri ametikohalt tagandatud ega advokatuurist välja heidetud.

§ 41². Nõuded komisjoni kaasistujale ja komisjoni kaasistuja määramine

(1) Ettepaneku määrata isik komisjoni kaasistujaks teevad käesoleva seaduse § 41 lõikes 4 nimetatud ettevõtlus- või kutseliidud ja tarbijaühendused või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, kes esitavad Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile isiku nõusolekul tema kohta järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) töökoht, e-posti aadress ning telefoninumber;
- 3) elulookirjeldus.

(2) Komisjoni kaasistujaks määratakse isik:

- 1) kellel on tarbijaõiguste või majandusvaldkonna või muud tarbijavaidlusasjade lahendamiseks vajalikud kutsealased teadmised;
- 2) kellel ei ole kehtivat karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 3) kes oskab eesti keelt vähemalt B2-tasemel.

(3) Komisjoni kaasistuja volitused võib enne tähtaega lõpetada isiku esitanud käesoleva seaduse § 41 lõikes 4 nimetatud ettevõtlus- või kutseliidu ja tarbijaühenduse või Tarbijakaitse ja Tehnilise

Järelevalve Ameti või komisjoni kaasistuja enda kirjalikul taotlusel.

§ 41³. Komisjoni juhataja pädevus ja ülesanded

- (1) Komisjoni juhataja esindab ja juhib komisjoni ning korraldab komisjoni ülesannete täitmist.
- (2) Komisjoni juhataja määrab konkreetse tarbijavaidlusaja lahendamiseks juhtliikme, lähtudes tarbijavaidlusaja olemusest ja juhtliikme töökoormusest.

§ 42. Komisjoni tegevusega seotud kulud

- (1) Komisjoni tegevust rahastatakse riigieelarvest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile selleks eraldatud vahenditest.
- (2) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab komisjoni juhtliikme tasu määramise põhimõtted ja alused.
- (3) Komisjoni kaasistuja tööd ei tasustata.

2. jagu

Menetlus komisjonis

§ 43. Tarbijavaidlusaja lahendamine

- (1) Tarbijavaidlusaja lahendab komisjoni juhtliige ainuisikuliselt.
- (2) Kui tarbijavaidlusaja läbivaatamise ettevalmistamise käigus kogutud teabe ja tõendite alusel on tarbijavaidlusaja asjaolud ebaselged või keerulised, võib komisjon tarbijavaidlusaja läbi vaadata ja lahendada kolmeliikmelises koosseisus.
- (3) Komisjoni juhtliige kaasab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul tarbijavaidlusaja valdkonda ja sisu silmas pidades kaks komisjoni kaasistujat, kellest üks on käesoleva seaduse § 41 lõikes 4 nimetatud ettevõtlus- või kutseliidu ja teine tarbijatühenduse esindaja.
- (4) Kui tarbijavaidlusaja läbi vaatama ja lahendama nimetatud komisjoni kaasistujal ei ole mõjuval põhjusel võimalik tarbijavaidlusaja menetlemisel osaleda, teavitab ta sellest viivitamata komisjoni juhtliiget, kes nimetab uue komisjoni kaasistuja.

§ 43¹. Tarbijavaidlusaja menetlemise kord

- (1) Tarbijavaidlusasi vaadatakse läbi kirjalikus menetluses.
- (2) Pool võib esitada komisjonile kirjaliku taotluse tarbijavaidlusaja arutamiseks suulisel istungil. Kui teabe ja tõendite alusel, mis koguti tarbijavaidlusaja läbivaatamist ette valmistades, on tarbijavaidlusaja asjaolud selged, võib komisjoni juhtliige jätta rahuldamata poole taotluse arutada tarbijavaidlusaja suulisel istungil.
- (3) Komisjoni juhtliige võib omal algatusel otsustada tarbijavaidlusaja arutamise suuliselt poolte ärakuulamisega komisjoni istungil.

§ 43². Komisjoni juhtliikme menetluslik otsus

- (1) Käesolevas seaduses sätestatud juhul tehakse poole taotluse lahendamiseks ning menetluse

juhtimiseks ja korraldamiseks mõeldud menetlustoiming komisjoni juhtliikme menetlusliku otsusega.

(2) Menetluslikust otsusest peab nähtuma, kelle kohta on menetluslik otsus tehtud ning mis on selle sisu ja põhjendus.

(3) Komisjoni juhtliikme menetluslik otsus vormistatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemis teatisena, mis edastatakse pooltele infosüsteemi kaudu.

§ 44. Poole esindamine menetluses

(1) Pool võib kasutada menetluses osalemiseks esindajat.

(2) Esindamisele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduses esindamise kohta sätestatud.

(3) Komisjoni juhtliige kontrollib esindaja esindusõiguse olemasolu ega luba selle puudumise korral isikul esindajana menetluses osaleda. Pool võib nõuda teise poole esindaja esindusõiguse kontrollimist igas menetlusetapis. Advokaadi puhul eeldatakse esindusõiguse olemasolu.

§ 45. Menetluskulude kandmine

(1) Tarbijavaidlusasja lahendamisel komisjonis kannab kumbki pool oma menetluskulud ise.

(2) Komisjon otsustab tarbija nõuet rahuldavas otsuses, et kaupleja hüvitab tarbijale eksperdiarvamuse saamisega seotud kulud.

(3) Vaidluse lahendamine tarbijavaidluste komisjonis on pooltele tasuta.

§ 46. Menetluse avalikkus

(1) Tarbijavaidlusasja arutamine komisjonis on avalik, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Komisjoni istungi edastamisele ja salvestamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 42 lõikeid 1 ja 2.

§ 46¹. Menetluse kinniseks kuulutamine

(1) Komisjoni juhtliige kuulutab menetlusliku otsusega menetluse omal algatusel või poole põhjendatud taotluse alusel kinniseks, kui see on vajalik tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 38 sätestatud alustel.

(2) Komisjoni menetluse kinniseks kuulutamisele ja kinnisele istungile isiku lubamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku menetluse kinniseks kuulutamise sätteid.

§ 47. Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamine

(1) Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 356 lõikeid 1 ja 2.

(2) Tarbijavaidlusasja menetlemise peatamisel katkeb kõigi menetlustähtaegade kulgumine ja peatamise lõppemisel algab tähtaja kulgumine täies ulatuses uuesti.

(3) Tarbijavaidlusaja menetlus peatatakse ka juhul kui tarbija on avaldanud soovi lahendada tarbijavaidlusasi lepitusmenetluses ja kaupleja on andnud selleks nõusoleku.

(4) Menetluse peatamise otsustab komisjoni juhtliige menetlusliku otsusega.

§ 48. Taandamiskohustus

(1) Komisjoni juhtliige või kaasistuja taandab ennast menetlusest viivitamata, kui esineb mõni tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 23 nimetatud asjaolu.

(2) Pool võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud juhul esitada avalduse komisjoni juhtliikme või kaasistuja taandamiseks.

(3) Komisjoni juhtliikme või kaasistuja taandamise korral alustab komisjon tarbijavaidlusaja läbivaatamist algusest peale.

§ 48¹. Taandamisavalduse esitamine ja läbivaatamine

(1) Taandamisavaldus esitatakse komisjonile hiljemalt istungil enne tarbijavaidlusaja sisulise arutamise algust. Kui taandumisavaldus esitatakse istungil, lükatakse istung edasi. Taandamisavalduse võib istungil esitada üksnes juhul, kui pool sai taandamise alusest teada pärast tarbijavaidlusaja sisulise arutamise algust.

(2) Kirjalikus menetluses esitatakse taandamisavaldus tarbijavaidlusaja menetlusse võtmise otsuses märgitud tähtaja jooksul.

(3) Taandamisavalduse rahuldamine või rahuldamata jätmine otsustatakse kolme tööpäeva jooksul avalduse esitamisest arvates.

(4) Komisjoni kaasistuja taandamise avalduse vaatab läbi taandatavaga samasse komisjoni koosseisu kuuluv komisjoni juhtliige. Taandamisavalduse rahuldamise korral nimetab komisjoni juhtliige taandatud komisjoni kaasistuja asemel uue komisjoni kaasistuja.

(5) Komisjoni juhtliikme taandamise avalduse vaatab läbi komisjoni juhataja, komisjoni juhataja taandamise avalduse vaatab läbi komisjoni teine juhtliige. Kui komisjoni juhtliikme taandamise avaldus jäetakse rahuldamata, võib avalduse esitaja pöörduda kolme tööpäeva jooksul taandamisavalduse rahuldamata jätmise otsusest teada saamisest komisjoni juhtliikme taandamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektori poole, kes lahendab avalduse kirjalikult.

(6) Asja läbivaatava komisjoni kogu koosseisu taandamise avalduse lahendab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor, kes määrab ka uue tarbijavaidlusaja läbi vaatava komisjoni juhtliikme.

§ 48². Selgitamiskohustus

(1) Komisjoni juhtliige selgitab poolte kompromissi saavutamise huvides kummalegi poolele asjakohase valdkonna nõudeid ja komisjoni seonduvat praktikat. Komisjoni juhtliige selgitab pooltele ka lepitusmenetluse põhimõtteid ja lepitusmenetluse läbiviimise võimalust.

(2) Komisjoni juhtliige selgitab menetluse käigus vajaduse korral kummalegi poolele menetlusega

seotud asjaolusid, sealhulgas võib ta teha tarbijale ettepaneku avaldus tagasi võtta, kui lähtudes komisjoni praktikast või kohaldatavate õigusaktide või kohtu otsuste alusel on põhjendatud eeldada, et tarbijavaidlusasi lahendatakse tema kahjuks.

(3) Komisjoni juhtliige võib tarbijavaidlusasja menetluse ajal teha ettepaneku lahendada tarbijavaidlusasi lepitusmenetluses, viia läbi lepitusmenetlust või teha tarbijavaidlusasja menetluse ajal ettepaneku lahendada tarbijavaidlusasi kompromissiga.

§ 48³. Komisjoni sekretariaat

(1) Komisjoni sekretariaadi ülesandeid täidab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Tarbijavaidluse lahendamise valmistab ette, menetluslikud otsused vormistab ja lahendamist ettevalmistavaid menetlustoiminguid teeb komisjoni sekretariaat.

(3) Komisjoni sekretariaat tagab ka komisjoni töö tehnilise korraldamise, sealhulgas istungi ruumi broneerimise ja otsuste avaldamise ning komisjoni ja komisjoni tegevuse kohta nõutava teabe avaldamise ja aruannete esitamise.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet avaldab oma veebilehel ning teeb taotluse korral püsival andmekandjal ja muul sobival viisil kättesaadavaks käesoleva seaduse §-des 34 ja 37 nimetatud teabe komisjoni kohta ja komisjoni aastaaruande.

§ 48⁴. Menetlusedokumendi edastamine

Menetlusedokument edastatakse pooltele Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi kaudu.

§ 49. Tarbijavaidlusasja andmete säilitamine

(1) Tarbijavaidlusasja andmeid, sealhulgas isiku üldandmeid, töödeldakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemis.

(2) Menetluse käigus kogutud dokumente säilitatakse arhiiviseaduses ja selle alusel antud õigusaktides ettenähtud korras.

(3) Menetluse käigus kogutud andmeid ja dokumente säilitatakse kolm aastat pärast tarbijavaidlusasja lahendamist.

3. jagu

Avalduse esitamine komisjonile ja menetluse alustamine

§ 50. Avalduse esitamine

(1) Tarbijal on õigus esitada avaldus tarbijavaidlusasja lahendamiseks, kui kaupleja on keeldunud tarbija nõuet rahuldamast või tarbija ei ole nõus kaupleja pakutud lahendusega.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) tarbija nimi, isikukood, telefoninumber või e-posti aadress;
- 2) kaupleja nimi või ärinimi ja tegevuskoha aadress;
- 3) tarbijavaidlusasja sisu ja tarbija sõnaselge nõue;
- 4) faktilised asjaolud ja tõendid, millega tarbija nõuet põhjendab, tuues esile missugust asjaolu ja

millise tõendiga soovitakse tõendada, ning eelnenud teabevahetus kauplejaga;

5) tarbija kinnitus, et tarbijavaidlusasja ei menetle teine seaduse alusel ja korras tunnustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus või kohus, või samas tarbijavaidlusasjas ei ole jõustunud kohtulahendit;

6) tarbija kinnitus, et ta on kaupleja poole varem nõudega juba pöördunud;

7) tarbijavaidlusasja suulise arutamise soovi korral tarbija sellekohane avaldus;

8) kui tarbija näeb võimalust kompromissile jõuda, siis tema ettepanek kompromissi sõlmimise kohta;

9) lepitusmenetluse läbiviimise soovi korral tarbija sellekohane avaldus.

(3) Nõude esitamisel võib tarbija tugineda eelkõige võlaõigusseaduse §-s 101 sätestatud õiguskaitsevahenditele.

(4) Avaldus, koos avalduses esitatud väiteid põhistavate tõenditega, esitatakse kirjalikult või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi kaudu.

§ 50¹. Avalduse menetlusse võtmise otsustamine

(1) Kui tarbija avaldus ei vasta käesoleva seaduse § 50 lõikes 2 sätestatud nõuetele, määrab komisjoni sekretariaat mõistliku tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

(2) Enne avalduse menetlusse võtmise otsustamist on komisjoni juhtliikmel õigus vajaduse korral vastaspoole seisukoht ära kuulata.

(3) Komisjoni juhtliige otsustab avalduse menetlusse võtmise 14 päeva jooksul nõuetekohase avalduse saamise päevast või puuduste kõrvaldamise tähtaja möödumisest arvates.

(4) Kui tarbija on avaldusele lisanud oma kompromissettepaneku, küsib komisjoni juhtliige selle kohta vastaspoole seisukohta. Kui tarbija soovib lepitusmenetluse läbiviimist, küsib komisjoni juhtliige selle kohta vastaspoole arvamust ja nõusolekut.

(5) Piiriülese vaidluse korral, kui tekib kohaldatava õiguse küsimus ning tarbija ja kaupleja vahelisele lepingule kohaldatav õigus määratakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõigetega 1 ja 2, arvestatakse tarbijavaidlusasja lahendamisel ja otsuse tegemisel tarbija elukoha liikmesriigi lepinguõiguse sätteid, millest kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

(6) Kui vastaspool tunnistab tarbija nõuet ning rahuldab selle, teavitab komisjoni juhtliige tarbijat ja vastaspoolt avalduse menetlusse võtmata jätmisest nõude vabatahtliku rahuldamise tõttu.

§ 50². Avalduse menetlusse võtmata jätmine

Komisjoni juhtliige keeldub avalduse menetlusse võtmisest menetlusliku otsusega, kui:

1) tarbija ei ole enne pöördunud nõudega kaupleja poole;

2) nõue on perspektiivitu, sealhulgas ilmselgelt sisutühi või pahatahtlik, või tarbijal puudub õiguskaitsevajadus;

3) samade poolte sama tarbijavaidlusasi samal alusel on lahendatud tarbijavaidluste komisjonis või teise, seaduse alusel tunnustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse või kohtu menetluses;

4) vaidlusaluse kauba või teenuse väärtus või tarbija nõude suurus on alla 50 euro ja vaidluse lahendamine ei ole praktika kujundamise seisukohast oluline;

5) vaidlust ei saa avalduses märgitud faktiliste asjaolude ja tõendite alusel lahendada käesoleva

seaduse §-s 52¹ sätestatud tähtaja jooksul;

6) tarbija ei ole kõrvaldanud avalduses esinenud puudusi määratud tähtaja jooksul;

7) tarbijavaidlusasja lahendamine ei kuulu komisjoni pädevusse käesoleva seaduse § 40 lõike 3 alusel;

8) vastaspoole suhtes on algatatud saneerimis-, pankroti- või likvideerimismenetlus;

9) kaupleja on vabatahtlikult rahuldanud tarbija nõude.

§ 50³. Avalduse täpsustamine

(1) Tarbija võib pärast avalduse menetlusse võtmist:

1) täiendada või parandada esitatud faktilisi või õiguslikke väiteid, ilma et muudetaks avalduse aluseks olevaid põhilisi asjaolusid;

2) nõuet suurendada, vähendada, laiendada ja kitsendada;

3) nõuda esialgu nõutud eseme asemel asjaolude muutumise tõttu teist eset või muu hüve.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud täpsustuse võib tarbija esitada ka suuliselt tarbijavaidluste komisjoni istungil.

§ 50⁴. Avalduse tagasivõtmine

(1) Tarbija võib avalduse vastaspoole nõusolekuta tagasi võtta igal ajal enne komisjoni otsuse avalikustamist.

(2) Avalduse tagasivõtmine tehakse komisjonile teatavaks kirjalikult või istungil suuliselt.

(3) Avalduse tagasivõtmise korral lõpetab komisjoni juhtliige tarbijavaidlusasja menetlemise menetlusliku otsusega.

(4) Avalduse tagasivõtmisel võib tarbija sama nõudega uuesti komisjoni või kohtu poole pöörduda.

(5) Avalduse tagasivõtmise tagajärgi selgitatakse menetluse lõpetamise või menetlusse võtmisest keeldumise otsuses.

§ 50⁵. Avalduste liitmine

Komisjoni sekretariaat võib liita avaldused ühte menetlusse, kui nõuded samale kaupleja vastu põhinevad sarnastel asjaoludel ja õiguslikel alustel ning ühine menetlemine võimaldab nende kiiremat lahendamist.

4. jagu

Lepitusmenetlus

§ 51. Lepitusorgan

(1) Tarbijavaidluste komisjon on lepitusorgan lepitusseaduse § 19 tähenduses.

(2) Komisjonis toimuvale lepitusmenetlusele kohaldatakse lepitusseaduses lepitusorgani tegevuse kohta sätestatud käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(3) Lepitusmenetlust viib läbi komisjoni juhtliige, kes ei ole sama tarbijavaidlusasja varem komisjonis menetlenud.

§ 51¹. Komisjoni kui lepitusorgani poole pöördumine

- (1) Komisjoni kui lepitusorgani poole pöördumise korral kohaldatakse lepitusavaldusele käesoleva seaduse 6. peatüki 3. jaos avalduse ja avalduse menetlusse võtmise kohta sätestatud.
- (2) Tarbija võib taotleda lepitusmenetluse alustamist komisjonis kuni tarbijavaidlusasjas otsuse tegemiseni.
- (3) Kui lepitusmenetluse alustamise avaldus esitatakse tarbijavaidlusasja menetluse kestel, loetakse tarbijavaidlusasja avaldus lepitusmenetluse alustamise avalduseks.
- (4) Kui tarbija on esitanud lepitusavalduse, küsib komisjoni juhtliige kauplejalt nõusolekut lepitusmenetluses osalemiseks.

§ 51². Lepitusmenetluse lõppemine

- (1) Kui pooled nõustuvad lepitusettepanekuga, kinnitab lepitusorgan kokkuleppe ja edastab neile lepituskokkuleppe ära kirjad.
- (2) Kui pooled ei sõlmi komisjonis alustatud lepitusmenetluses kokkulepet, on tarbijal õigus otsustada, kas ta soovib tarbijavaidlusasja menetluse algatamist komisjonis või menetluse lõpetamist.
- (3) Kui tarbijavaidlusasja menetlemise kestel komisjonis alustatud lepitusmenetluses ei sõlmi pooled kokkulepet, on tarbijal õigus otsustada, kas ta soovib jätkata peatatud tarbijavaidlusasja menetlemist komisjonis või menetluse lõpetada.
- (4) Kui lepitusmenetlus ei ole edukas, ei mõjuta see tarbija õigust pöörduda kohtusse.

5. jagu

Tarbijavaidlusasja menetlemine

§ 52. Avalduse läbivaatamise ettevalmistamine

- (1) Pärast avalduse menetlusse võtmist saadab komisjoni sekretariaat avalduse kauplejale ning annab talle võimaluse mõistliku aja jooksul vastata ja vastuväidete tõendamiseks tõendid esitada.
- (2) Kui kaupleja tunnistab tarbija nõuet ja täidab selle, otsustab komisjoni juhtliige menetlusliku otsusega menetluse lõpetamise. Kui kaupleja tunnistab tarbija nõuet, kuid ei teavita komisjoni nõude täitmisest, jätkab komisjon menetlust.
- (3) Komisjoni sekretariaat selgitab pooltele vajaduse korral lisatõendite esitamise vajadust ja teeb tarbijavaidlusasja lahendamiseks vajalikud muud toimingud ning määrab tõendite esitamise tähtaja.
- (4) Kui kaupleja avaldusele ei vasta, võetakse tarbijavaidlusasja lahendamisel aluseks tarbija esitatud avaldus ja asjas kogutud tõendid.

§ 52¹. Menetluse tähtaeg

- (1) Avaldus vaadatakse läbi ja otsus tehakse 90 päeva jooksul avalduse menetlusse võtmisest arvates.

(2) Komisjoni juhtliige võib pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega kuni 90 päeva, kui tarbijavaidlusasi on eriti keerukas. Pooli teavitatakse tähtaja pikendamisest ja tarbijavaidlusasja menetlemise lõpetamise eeldatavast ajast.

§ 53. Tõendamine

(1) Pool peab tõendama asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded, väited ja vastuväited.

(2) Komisjon hindab kõiki tõendeid igakülselt, täielikult ja objektiivselt ning otsustab siseveendumuse kohaselt, kas poole esitatud väide on tõendatud või mitte.

(3) Komisjon võib koguda tõendeid omal algatusel, kui see on vajalik poole õiguste tõhusaks kaitseks. Sellisel juhul jäävad tõendite kogumise kulud komisjoni kanda.

§ 53¹. Tõendid

(1) Tõendiks on igasugune teave, mis on seaduses sätestatud protsessivormis ja mille alusel teeb komisjon kindlaks poolte nõudeid ja vastuväiteid põhjendavad asjaolud või nende puudumise, samuti muud tarbijavaidlusasja õigeks lahendamiseks tähtsad asjaolud.

(2) Tõendiks võib olla dokumentaalne tõend, asitõend, vaatlus ja eksperdiarvamus.

(3) Komisjon võib lugeda asjaolude tõendamiseks piisavaks ka menetlusosalise seletuse.

(4) Dokumentaalsele tõendile, asitõendile ja vaatlusele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-e 272–277 ja 285–291.

§ 53². Eksperdiarvamus

(1) Vaidlevate poolte nõusolekul on komisjonil õigus vajaduse korral tellida vaidlusaluse kauba või teenuse kohta eksperdiarvamus. Eksperdiarvamus on eriteadmistega erapooletu isiku arvamus asjas tähtsate ja eriteadmisi nõudvate asjaolude kohta. Eksperdi määramisel arvestab komisjon poolte arvamusel ja eksperdiarvamuse andmise tähtaja määrab komisjoni juhtliige kokkuleppel eksperdiga.

(2) Kaubale või teenusele eksperdiarvamuse andmisega seotud kulud kannavad vaidlevad pooled võrdsetes osades ja tasuvad need enne ekspertiisi tegemist, kui komisjon ei otsusta teisiti.

(3) Eksperdiarvamuse andmisega seotud kulud tasub kaupleja, kui vaidlusaluse kauba puudused ilmnesid 12 kuu jooksul kauba tarbijale üleandmise päevast arvates või kui vaidlusaluse teenuse puudused ilmnesid kuue kuu jooksul teenuse osutamise päevast arvates ja kaupleja ei tellinud eksperdiarvamust kauba või teenuse puuduse olemuse ja tekkepõhjuse väljaselgitamiseks.

(4) Komisjonil on õigus tellida vaidlusalusele kaubale või teenusele eksperdiarvamuse andmine ka juhul, kui eksperdiarvamust taotleb üks vaidlevatest pooltest ja ta on nõus tasuma sellega seotud kulud.

(5) Eksperdiarvamus vormistatakse kirjalikult ja saadetakse vaidlevatele poolele.

§ 54. Tarbijavaidlusasja arutamine istungil

- (1) Komisjon võib omal algatusel või poole taotlusel korraldada menetluse käigus istungi, kui see aitab kaasa tarbijavaidlusasja õigele ja tõhusale lahendamisele. Komisjoni töökeel on eesti keel.
- (2) Istungil osalevad tarbijavaidlusasja menetlema määratud komisjoni liikmed ja pooled. Istungile võib kutsuda eksperte ja ära kuulata nende eksperdiarvamuse. Istungit juhatab komisjoni juhtliige.
- (3) Komisjoni juhtliige võib asja arutamise istungi pidada ilma kolmeliikmelist komisjoni moodustamata.
- (4) Kui istungile kutsutud pool ei saa istungile ilmuda, teatab ta sellest komisjonile enne istungi algust ja põhjendab istungile ilmumise takistust.
- (5) Kui pool jätab istungile mõjuva põhjuseta ilmumata, vaadatakse tarbijavaidlusasi läbi tema kohalolekuta.

§ 55. Istungi pidamise kord

- (1) Komisjoni juhtliige teeb kindlaks istungil osalejate isikusamasuse ja esindajate volitused ning komisjoni koosseisu taandamise aluste puudumise. Komisjoni juhtliige selgitab pooltele menetluse tulemuse õiguslikku tähendust.
- (2) Komisjoni juhtliige selgitab istungil vaidluse olemust ja asjakohaseid õigusnorme. Istungil tutvutakse tõenditega ja uuritakse neid. Tarbija võib kirjalikus avalduses esitatud nõudeid suuliselt täiendada või neist osaliselt või täielikult loobuda kuni tarbijavaidlusasja sisulise arutamiseni.
- (3) Pooled võivad istungil esitada lisatõendeid. Nende esitamise korral antakse vastaspoolele võimalus võtta seisukoht. Komisjoni juhtliige otsustab lisatõendite vastuvõtmise.
- (4) Tarbijavaidlusasja sisulisel arutamisel kuulatakse ära poolte selgitused, tutvutakse dokumentide ja tõenditega ning uuritakse neid ja kuulatakse ära poolte lõppseisukohad.
- (5) Komisjoni juhtliige võib tarbijavaidlusasja arutamise edasi lükata juhul, kui:
  - 1) komisjoni kaasistuja taandab ennast komisjoni istungilt;
  - 2) poolel on mõjuv põhjus istungile mitte ilmuda;
  - 3) ilmneb muu takistus, mida ei saa istungil kõrvaldada.
- (6) Pärast tarbijavaidlusasja sisulist arutamist teatab komisjoni juhtliige sisulise lahendamise kohta otsuse teatavakstegemise aja.

§ 55¹. Menetluskonverentsina peetav istung

- (1) Komisjon võib istungi korraldada täielikult või osaliselt menetluskonverentsina nii, et menetlusosalisel või tema esindajal on võimalik istungi ajal viibida muus kohas ja teha menetlustoiminguid reaalajas.
- (2) Menetluskonverentsina korraldatud istungil tagatakse nii pildi kui ka heli reaalajas ülekandmise korral menetlusosaliste õigused ja muud istungi tingimused.

§ 55². Tarbijavaidlusasja lõpetamine kompromissiga

- (1) Pooled ja komisjoni juhtliige võivad mis tahes menetlusetapis teha ettepaneku lahendada tarbijavaidlusasi kompromissiga.

(2) Kompromissi võib sõlmida kuni tarbijavaidlusasjas otsuse avalikustamiseni. Kompromiss võib olla tingimuslik.

(3) Pooled esitavad kompromisslepingu allkirjastatuna.

(4) Komisjoni juhtliige kinnitab kompromissi menetlusliku otsusega, milles märgib kompromissi tingimused ja millega ühtlasi lõpetab tarbijavaidlusasja menetluse.

(5) Komisjoni juhtliige ei kinnita kompromissi, kui see on vastuolus seaduse või heade kommetega või kui kompromissi ei ole võimalik täita. Kui komisjoni juhtliige kompromissi ei kinnita, teeb ta selle kohta põhjendatud otsuse ja jätkab tarbijavaidlusasja menetlemist.

§ 56. Menetluse lõpetamine

Komisjoni juhtliige lõpetab menetlusliku otsusega tarbijavaidlusasja menetlemise, kui:

- 1) asjas tehakse sisuline otsus;
- 2) pooled on sõlminud kompromissi ja komisjoni juhtliige kinnitab selle;
- 3) tarbija võtab avalduse tagasi või tal puudub huvi menetlust jätkata;
- 4) kaupleja rahuldab tarbija nõude;
- 5) menetluse käigus ilmneb käesoleva seaduse §-s 50² sätestatud menetluse võtmist välistav asjaolu;
- 6) lepitusorgan kinnitab poolte vahel sõlmitud lepituskokkuleppe;
- 7) lepitusmenetlus nurjub ja tarbija ei soovi menetluse jätkamist komisjonis.

6. jagu

Tarbijavaidluse sisuline lahendamine, otsuse avaldamine ja selle järgimine

§ 57. Sisulise otsuse tegemine tarbijavaidlusasja lahendamise kohta

(1) Komisjon teeb tarbijavaidlusasja sisulise lahendamise kohta otsuse, kui tarbijavaidlusasja asjaolud on selged ja see on lõpliku lahendi tegemiseks valmis.

(2) Enne otsuse tegemist annab komisjon pooltele lisaavalduste ja -tõendite esitamise tähtpäeva ning teavitab pooli otsuse tegemise kuupäevast. Komisjoni juhtliige võib määratud tähtpäeva muuta, kui seda tingib menetlusolukorra muutumine.

(3) Komisjoni otsus tehakse lihthäälteenamusega. Vähemusse jäänud komisjoni liikmel on õigus eriarvamusele ja see kajastatakse komisjoni otsuses. Komisjoni liikmel ei ole õigust jääda erapooletuks.

§ 58. Otsuse seaduslikkus ja põhjendatus

(1) Komisjoni otsus peab olema põhjendatud ning õiguspärane. Komisjon ei ole otsust tehes seotud poolte esitatud õiguslike väidetega ning komisjonil on õigus täpsustada nõude õiguslikku kvalifikatsiooni, kui see on vajalik poolte seaduslike õiguste ja huvide kaitsmiseks.

(2) Komisjon võib otsust tehes tugineda üksnes neile tarbijavaidlusasjas kogutud tõenditele ja asjaoludele, millega pooltel oli võimalik tutvuda ja mille kohta arvamust avaldada.

§ 58¹. Otsuse sisu

(1) Komisjoni otsus koosneb sissejuhatusest, resolutsioonist ning kirjeldavast ja põhjendavast

osast.

(2) Otsuses märgitakse:

- 1) otsuse tegemise aeg;
- 2) tarbijavaidlusasja number;
- 3) otsuse teinud komisjoni koosseis või komisjoni juhtliikme nimi;
- 4) poolte nimed ning tarbija isikukood;
- 5) esindaja olemasolul esindaja andmed;
- 6) tarbija nõue;
- 7) istungi aeg või viide tarbijavaidlusasja menetlemisele kirjalikus menetluses.

(3) Otsuse resolutsiooniga lahendab komisjon nõuded ja veel lahendamata taotlused. Resolutsioon peab olema arusaadav ja täidetav ka otsuse muude osadeta ning eristatav otsuse muudest osadest. Resolutsioonis märgitakse komisjoni seisukoht tarbija nõude rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta ning kohtusse pöördumise võimalus.

(4) Otsuse kirjeldavas osas märgitakse tarbija esitatud nõuded ning nende kohta esitatud väited ja tõendid.

(5) Otsuse põhjendavas osas märgitakse komisjoni tuvastatud asjaolud ja nende põhjal tehtud järeldused, tõendid, millele nimetatud järeldused tuginevad ning õigusaktid, mida komisjon kohaldas. Komisjon põhjendab otsuses, miks ta ei nõustu ühe või teise poole faktiväidetega, samuti seda, miks ta mõnda tõendit ei arvesta.

(6) Tarbija kasuks tehtud otsuses lahendatakse tarbija menetluskulude kauplejapoolne hüvitamine vastavalt käesoleva seaduse § 45 lõikele 2.

§ 58². Otsuse vigade parandamine

(1) Komisjoni juhtliige parandab otsuse kirja- ja arvutusvead ning muud olulised ebatäpsused. Enne vigade parandamist võib komisjoni juhtliige pooled ära kuulata.

(2) Otsuse parandamise kohta tehakse otsusele märke.

(3) Komisjoni otsuse vigade parandamise kohta sätestatut kohaldatakse ka komisjoni juhtliikme menetlusliku otsuse vigade parandamisele.

§ 59. Otsuse avaldamine

(1) Komisjoni otsus tehakse pooltele kättesaadavaks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti infosüsteemi kaudu kahe tööpäeva jooksul selle allkirjastamisest arvates.

(2) Komisjoni otsus ilma vaidluses osalenud tarbija isikuandmeteta avaldatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel kahe tööpäeva jooksul selle allkirjastamisest arvates.

§ 60. Otsuse järgimine

(1) Komisjoni otsuse järgimiseks on kauplejal aega 30 päeva selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast arvates, kui otsuses ei ole määratud teist tähtaega.

(2) Komisjoni juhtliige võib poole põhjendatud taotlusel selgitada otsuse järgimist ja pikendada

otsuse järgimiseks antud tähtaega.

(3) Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks kohtusse. Otsusega mittenõustumisel on kohtusse pöördumise vorm hagiavaldus.

(4) Kaupleja on kohustatud teavitama komisjoni sekretariaati otsuses märgitud tähtaja jooksul kirjalikult otsuse järgimisest ja esitama seda tõendavad dokumendid või samas asjas kohtusse pöördumisest ja hagiavalduse menetlusse võtmisest.

(5) Kui kumbki pool ei teavita komisjoni sekretariaati otsuse järgimisest või vaidluse läbivaatamisest kohtus ega tõenda seda, kannab komisjoni sekretariaat kaupleja komisjoni otsuseid mittejärgivate kauplejate nimekirja. Komisjoni sekretariaat teavitab kauplejat nimekirja kandmisest viivitamata. Komisjoni otsuseid mittejärgivate kauplejate nimekirja kantakse ka kaupleja, kes ei ole järginud juhtliikme kompromissi kinnitamise otsust.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldatakse kauplejate nimekiri, kes ei ole järginud komisjoni otsuseid.

(7) Komisjoni sekretariaat kustutab nimekirja kantud kaupleja nimekirjast, kui:

- 1) kaupleja järgib komisjoni otsust pärast nimekirja kandmist;
- 2) kaupleja nimekirja kandmisest on möödunud üle 36 kuu.“.“.

Selgitus: eesmärk on muuta tarbijavaidluste komisjoni reguleerivaid sätteid, et muuta tarbijavaidluste kohtuväline lahendamine menetlusosalistele usaldusväärsemaks ja tulemuslikumaks. TVK menethuskorda käsitleb TKS-i 6. peatükk, mis on uuesti sõnastatud, kuivõrd tehtud on põhimõttelisi muudatusi, sh menethuskord on senisest täpsemini sõnastatud. Kõnealused muudatused on eelnevalt kooskõlastatud Justiits- ja Digiministeeriumi ning Rahandusministeeriumiga, samuti erinevate huvigruppidega.

Peamised muudatused võrreldes kehtiva regulatsiooniga:

1) Komisjoni juhtliikmeks on tulevikus võimalik kandideerida avaliku konkurssi alusel. Praeguse regulatsiooni kohaselt teevad ettepaneku isiku kandmiseks komisjoni esimeeste nimekirja õiguse mõistmise või õigusteenuse osutamisega seotud isikute kutseühendused ning riigiasutuse (TKS § 41 lg 3).

2) sätestatakse oluliselt täpsemini menetlusnormid, et tagada komisjonis asjade tõhusam menetlemine, sh sätestatakse nõuded kaasistujatele, luuakse täpsem tõendite regulatsioon, reguleeritakse menetluse peatamise ja kinniseks kuulutamise alused jne;

3) sätestatakse poolte võimalus kasutada lepitusmenetlust, mille kasuks räägib see, et lepitusorgani poolt kinnitatud kokkulepe on sundtäidetav. Seega nähakse vaidlevatele pooltele võimalus kasutada lisaks olemasolevale tarbijavaidluste komisjoni menetlusele, sh kompromissi sõlmimisele, ka lepitusmenetlust.

4) nähakse ette, et komisjoni otsuseid mittejärgivad kauplejad lisatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) veebilehel olevasse musta nimekirja aastaks praeguse ühe aasta asemel kolmeks aastaks alates kaupleja nimekirja kandmisest. Selle eesmärk on distsiplineerida kauplejaid tarbija kasuks tehtud otsuseid suuremas matus täitma. Täna on probleemiks see, et ca. 50% komisjoni poolt tehtud otsustest jäetakse kauplejate poolt täitmata.

6. Täiendada eelnõu § 1 punktiga 11 järgmises sõnastuses:

„11) seadust täiendatakse §-ga 77¹ järgmises sõnastuses:

„§ 77¹. Alustatud tarbijavaidluste lõpetamine

Enne 2026. aasta 1. märtsi alustatud tarbijavaidluste menetlemine viiakse lõpuni kuni 2026. aasta 28. veebruarini kehtinud seaduse kohaselt.“.

Selgitus: *muudatusega nähakse ette, et enne 2026. aasta 1. märtsi alustatud tarbijavaidluste menetlemine viiakse lõpuni kuni 2026. aasta 28. veebruarini kehtinud seaduse kohaselt. Eelnev tähendab seda, et enne 1. märtsi 2026 algatatud menetlustele kohaldatakse menetluse alguses kehtinud õigusnorme.*

7. Sõnastada eelnõu § 2 järgmiselt:

„§ 2. Käesoleva seaduse § 1 punktid 9–11 jõustuvad 2026. aasta 1.märtsil.“.

Selgitus: *tarbijavaidluste komisjoni tegevust puudutavad muudatused jõustuvad 2026. aasta 1. märtsil, et anda TTJA-le piisavalt aega muudatuste tegemiseks. Samuti tingib sellise jõustumisaja see, et tänaste esimeestega lõppevad viieaastased lepingud 2026. a veebruari lõpus. Ostukviitungeid ja paberarveid puudutavad muudatused (punktid 1–8) jõustuvad üldises korras.*

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Mari-Liis Aas
+372 625 6459, Mari-Liis.Aas@mkm.ee